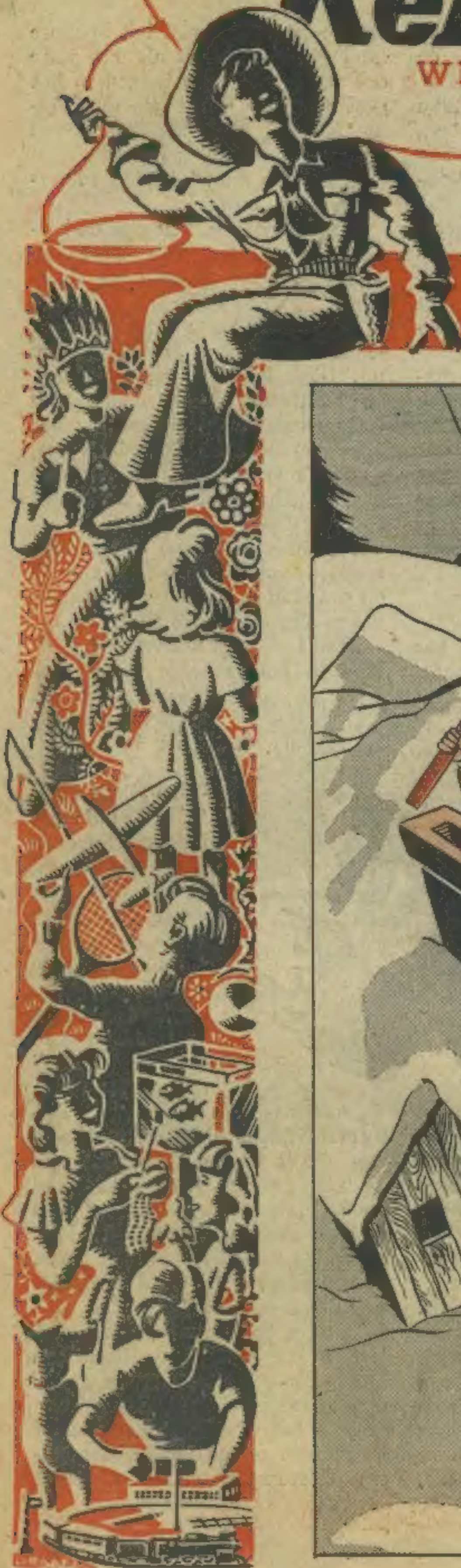
De Panorama Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 49 — 5 DECEMBER 1952

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

MOEDER, HOE DIK IS SINTERKLAAS?

De Sint op verkenning

Pieter," zei Sint Nicolaas op een goede morgen tegen het eind van November tot zijn zwart knechtje, „Pieter, het wordt zoetjesaan tijd, dat we eens een kijkje gaan nemen in de landen, waar ze Nederlands praten, om te zien, welke kinderen ter gelegenheid van mijn verjaardag in aanmerking komen voor een cadeautje of.... een roe."

„Fijn, Sint Nicolaas," riep Pietermanknecht uit, „dat is tenminste weer eens een veranderingetje. Want om u de waarheid te zeggen, ik ben het inpakken van al dat speelgoed knapjes beu. Al elf maanden lang doe ik nu bijna niets anders dan vliegmachines, spoortreintjes, poppen, teddyberen en Joost mag weten wat nog meer in kisten pakken, en dat gaat eindelijk ook eens vervelen...."

„Pieterman, niet mopperen, vriend," vermaande Sint Nicolaas, „het werk dat jij doet is een van de mooiste werkjes, die er op de wereld te verrichten vallen. Denk maar eens aan de blijdschap van al die lieve kinderen, wanneer ze op 6 December, wanneer ik weer voor de ik weet niet hoeveelste keer jarig ben, hun presentjes krijgen. Daar heb jij dan toch ook maar aan kunnen meewerken."

Dat vond Pieterman toch eigenlijk zelf ook wel en hij lachte, dat zijn zwarte toet voor de helft wit leek van de tanden.

„We gaan dit jaar eens per vliegmachine op verkenning uit," zei de grote kindervriend, en toen hij Zwarte Piet zag opspringen van vreugde, liet hij er op volgen: „Ik heb me een prachtig nieuw Spaans molenwiektoestel aangeschaft, waarmee je bijna kunt stilstaan in de lucht...."

„Maar Sint Nicolaas, stilstaan in de lucht? Daar hebben we niks aan. Racen moet zo'n machine kunnen, tenminste als we er helemaal mee naar het Noorden willen vliegen. Bijna stilstaan in de lucht. Nee, heer, nu ga ik toch heus merken, dat u oud begint te worden...."

„Wacht maar, m'n jongen, tot we in de streek zijn, waar ze Nederlands spreken, dan zul je wel begrijpen, waarom ik juist zo'n machine heb gekocht, die bijna kan stilstaan in de lucht."

En de Sint lachte goedig, want hij wist wel, dat zijn knechtje het niet zo kwaad meende. „Zo, ga nu gauw mijn vliegkap maar eens halen en zorg, dat je over tien minuten reisvaardig bent."

Het vertrek

Achter het mooie Spaanse paleis, waar Sint Nicolaas woont, stond op een wijd grasveld de splinternieuwe vliegmachine te wachten.

De Sint en zijn knecht zetten hun vliegkappen op, en toen zij elkaar daarna aankeken moesten zij toch wel even lachen. Piet overdreef die lachpartij wel een beetje, zodat Sint Nicolaas er een eind aan maakte door het bevel tot instappen te geven.

Nauwelijks waren zij gezeten, of daar begon de motor te draaien; door de luchtstroom van de schroef begonnen nu ook de molenwieken boven aan de machine rond te wentelen en al spoedig steeg de vliegmachine bijna loodrecht in de lucht.

Steeds kleiner werden het paleis en zijn park daar beneden, steeds hoger ging het de wolken tegemoet, tot plots als met een sprong de machine vooruitschoot en haar reis begon naar het verre Noorden.

Over de bergen, dalen, rivieren, steden en dorpen van het Spaanse land ging het tot er als het ware een muur van hoge bergen in het gezicht kwam. „Dat zijn de Pyreneeën," riep Sint Nicolaas boven het lawaai van de motor uit.

„De Pyre-wat?" brulde Pietermanknecht terug.

„De Pyreneeën. Dat zijn de bergen die Spanje van Frankrijk scheiden. Daar moeten we overheen."

Al spoedig vlogen ze nu over veel vlakker land. Piet keek zijn ogen uit. Daar beneden lag Frankrijk, een land waar hij nog maar zelden was geweest. En steeds ging het maar verder, met pijlsnelle vaart, zodat na enige uren Sint Nicolaas uitriep: „Opgepast, Piet, we komen aan ons doel."

Tegelijkertijd begon de machine te dalen en stevende met een vaartje op een stad af, die daar ergens beneden aan een grote rivier lag.

„Dat is de stad Keuvelbrug, Piet. Hou je notitieboekje maar vast klaar, want nu gaan we met ons werk beginnen."

Op verkenning

Nu daalde het vliegtuig tot even boven de huizen, terwijl het zijn vaart zo verminderde, dat het bijna stilstond in de lucht.

„Kijk eens door het venster van dat huis, jongen," riep de Sint.

„Alle negers," schreeuwde Pieterman, „daar zit Evertje Femelaar, die ik het vorig jaar bijna in de zak gestopt had, omdat hij nooit eten wilde, wanneer zijn moeder soep had gekookt. Kijk hem nu eens lepelen, Sint Nicolaas. Je zou zeggen, dat hij nu gewoonweg dol is op soep."

„Schrijf op, Piet: Evertje Femelaar in de stad Keuvelbrug: een blokkendoos, een spoortrein en een chocoladeletter."

Door het venster van een ander huis zagen ze een meisje, dat huilend te stampvoeten stond, omdat

haar moeder haar had gezegd even het naaimandje voor haar te halen.

„Dat valt me heel erg van Anneke Pruttelings tegen, Pieterman. De vorige keer hebben we haar zo goed bedacht, ik meen met een poppenservies, een speeldoos en wat nogal niet meer. En nu blijkt ze zo'n onaardig kind geworden te zijn. Schrijf op, jongen: Anneke Pruttelings krijgt niets, behalve dan een schrobbering, die haar heugen zal."

De baard van de Sint trilde van boosheid, toen hij dat zei, maar misschien kwam dat ook wel een beetje door het dreunen van de motor. Zo ging de molenwiekvliegmachine van woning tot woning en bleef telkens in de lucht even stilstaan, om de Sint en zijn knecht gelegenheid te geven ergens naar binnen te kijken, hoe het met het gedrag van de kinderen stond.

Op die manier liep menig kind lelijk in de kijkerd, zonder dat het er ook maar een flauw idee van had, dat daar vlak bij Sinterklaas en Pietermanknecht alles aan het noteren waren met het oog op de cadeautjes en.... op de standjes.

Hein Gniep was juist bezig de kat te plagen, een heel slechte gewoonte, waarvoor hij een jaar geleden al een flinke uitbrander had gehad. Dit jaar zou de roe er wel aan te pas komen.

En Truus Ligermont, die, na een paar maanden niet gejokt te hebben, weer braaf aan het onwaarheden uitkramen geslagen was, kreeg ook achter haar naam een aantekening, die niet veel goeds voorspelde.

Gelukkig waren er ook heel veel kinderen van wie de Sint niets dan goeds zag en dan schreef Piet met het grootste genoegen een lijstje aardige geschenken achter hun naam. Dat vond Piet heel wat prettiger werk dan het opschrijven van straffen; en je kon het hem aanzien, want wanneer hij de cadeautjes opschreef, schreef het puntje van zijn tong mee. Het laatste kind van de stad Keuvelbrug, dat ze zagen, was Dries Alleman.

„Kijk, Dries trekt nog altijd dezelfde lelijke gezichten als verleden jaar, waarvoor ik hem toen nog zo gewaarschuwd heb. Als die jongen toch eens wist hoe afschuwelijk hem dat staat, dan zou hij beslist nooit meer zulke gezichten willen trekken," bromde de Sint in zijn baard. „Piet, Dries Alleman krijgt een paar schaatsen, een boek en een electrische fietslantaarn. Maar noteer ook, dat ik hem nog even spreken moet over zijn gezicht."

Na Keuvelbrug waren de andere steden, dorpen en gehuchten aan de beurt. Al kon de machine razendsnel vliegen, het was toch een heel karwei voor het tweetal om alle kinderen even een bezoek te brengen, en zowel Sinterklaas als Pieterman waren knapjes moe, toen het onderzoek afgelopen was en de terugtocht naar Spanje kon worden aanvaard.

Terug naar Spanje

In het duister raasde de machine verder huistoe, maar tot de lichten van het paleis in Spanje in zicht kwamen, sprak geen van de twee inzittenden een woord.

Toen ze veilig en wel op het grasveld geland waren zei Sint Nicolaas:

„Zo, Piet, het is een drukke dag geweest voor ons beiden; we gaan

maar direct slapen. Morgen zorg je, dat je met inpakken klaarkomt, zodat alles overmorgen aan boord van de stoomboot is, waarmee we op 1 December oudergewoonte naar het Noorden zullen varen om mijn verjaardag te vieren met mijn vriendjes en vriendinnetjes. Wel te rusten, Piet."

Pietermanknecht stond even bedremmeld, maar toen zei hij: „Sint Nicolaas, ik heb vanmorgen gezegd, dat u oud begon te worden. Ziet u, het spijt me zo dat ik dat gezegd heb. Nu begrijp ik waarom u zo'n toestel nodig had."

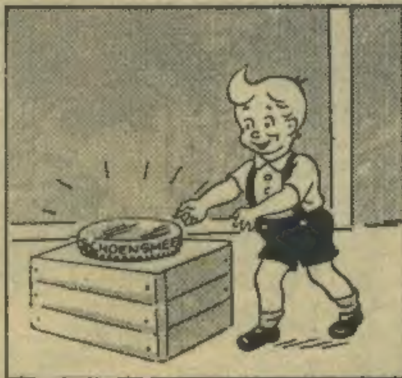
„In orde, Pieterbaas," lachte de Sint, „trek nu maar niet zo'n gezicht als Dries Alleman en ga maar lekker slapen. Het wordt morgen een drukke dag voor je."

En voor Sinterklaas zich had kunnen verwarmen aan het haardvuur in de grote zaal van zijn paleis lag Pietermanknecht al zalig te dromen van een vliegmachine die kon stilstaan in de lucht....

N. M.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

HET LIEDJE VAN ZWARTE PIET

OP DE WIJZE VAN: ZIE GINDS KOMT DE STOOMBOOT....

Hoor: Pieter, het zwartje
Gaat weer op het pad.
Tok, tok, op de deuren;
Boem, boem. . . .wat is dat?
Hij kijkt door de ruiten
Of zit op ons dak
En draagt op zijn schouder
Een flink stevig pak.

De meisjes en jongens,
Die braaf zijn en zoet,
Die brengt hij elk jaar van
Sint Niklaas een groet.
Ze krijgen wat lekkers
En speelgoed er bij,
En achter hun namen
Een rood kruisje opzij.

Die stout en niet braaf was
Die kijkt hij niet aan.
Hij laat naast hun namen
Een zwart kruisje staan.
Dan bromt hij en gromt hij
En stampt met zijn voet
En gooit door de schoorsteen
Niets anders dan roet.

Hoort, meisjes en jongens,
Daar komt Zwarte Piet;
Laat vrolijk nu klinken
Het Pietermanslied.
Wees welkom, wij vragen
Ook dit jaar alweer:
Toe, zet naast ons namen
Een rood kruisje neer.

V.L.

Leerrijke Lessen

DE WEZELS EN DE RATTEN

Wezels en ratten hadden het nog nooit goed met elkaar kunnen vinden en op zekere dag besloten de ratten tot de aanval over te gaan. De vorst der ratten, Rattapon, stelde zich aan het hoofd van zijn leger en trok op tegen de wezels. Alle oversten van het rattenleger hadden zich piekfijn uitgedost, grote helmen met wapperende pluimen op hun koppen geplant en zware harnassen om hun lendenen gesnoerd. Zo had Rattapon het gewild, want, zo meende hij, dat alléén al zou de wezels de schrik op het lijf jagen. De gewone ratten moesten er maar zó bijlopen. Het kwam anders uit dan Rattapon had voorzien. De wezels waren er al lang van op de hoogte, dat de ratten zouden komen en ze richtten onder het rattenvolk zó'n slachting aan, dat zelfs de dapperste rat het in haar rattenknieën kreeg van de schrik. Het hele rattenleger sloeg op de vlucht en vele gewone ratten slaagden er in te ontsnappen, maar met de piekfijn uitgedoste aanvoerders ging het anders. Ze konden niet snel genoeg wegkomen. Met hun helmen op hun rattenkop bleven ze steken in alle gaten, zodat de wezels gemakkelijk spel met hen hadden. Natuurlijk hadden die het vooral voorzien op alles wat geharnast of gehelmd was. En zo verspeelde Rattapon in één nacht niet alleen zijn aanvoerders, maar ook zijn eigen leven.

Daarom: laten we maar liever zo eenvoudig mogelijk blijven en niet altijd haantje de voorste willen zijn.

Eenvoudigheid doet
in veel zaken
Ons veel gevaar te
boven raken....

ONZE WONDERE WERELD

IN HET JAAR 9 ZWOER ARMINIUS, ZOON VAN EEN PRINS DER CHERUSKEN, SAMEN MET ANDERE GERMAANSE LEIDERS OM DE ROMEINEN UIT ZIJN LAND TE JAGEN.

ARMINIUS WIST LISTIG VARUS MET ZIJN LEGIOENEN OVER DE RIJN TE LOKKEN EN LEGDE ZICH IN EEN HINDERLAAG IN HET TEUTOBURGER WOUD.

DE VIJAND DER ROMEINEN

HIJ HAKTE DE LEGIOENEN VAN VARUS IN DE PAN OP DE WEIDE DER ELFEN

IN LATERE GEVECHTEN WERD HIJ ZWAAR GEWOND, MAAR WIST TOCH TE ONTSNAPPEN.

DE GERMANEN OP DE RECHTEROEVER VAN DE RIJN BLEVEN VRIJ, DANK ZIJ HARDNEKKIGE POGINGEN VAN ARMINIUS OM DE ROMEINEN DWARS TE ZITTEN.

LATER KREEG ARMINIUS RUZIE MET ZIJN STAMGENOTEN EN HIJ WERD IN HET JAAR 21 DOOR HEN VERMOORD

MEEUWEN

2.

De meest voorkomende van de meeuwen is de kok- of kapmeeuw. Hij is het, die 's winters hongerig in de steden rondzwerft.

Hoewel kleiner dan zijn indrukwekkende verwant de zilver, is hij aardiger getekend, doordat pootjes en kop van de volwassen vogel helderrood zijn. In de zomer gaat hij bovendien getooid met een donkerbruine muts, die in de winter geslonken is tot slechts twee donkere vlekken boven de ogen. Verder is hij wit, met blauwgrijze, zwartgetopte vleugels. De jonge kokmeeuwen hebben bruingevlekte vleugels en hun poten en snavel zijn nog slechts van een bleke rode kleur.

In een moerassig gebied maken de kapmeeuwen hun nest, dat soms een heel gebouw van dode rietstengels en plantenafval is; een andere keer zijn de twee of drie bruinachtige, gevlekte eieren met nauwelijks enkele sprieten als onderlaag op een kale plek grond gelegd.

Evenals die van de andere meeuwen zijn de jongen direct vlug en verstoppen zich bij het minste onraad, dat de ouders bemerken. Door de goede gewoonte, die door alle jonge nestvlieders toegepast wordt, om zich muisstil te houden, vallen ze, mede door hun gevlekte grondkleur, in het geheel niet op.

Roofvogels, uilen en enkele andere vogels beginnen vaak onmiddellijk na het leggen van het eerste ei met broeden, terwijl ze om de één of twee dagen er een ei bijleggen, totdat er drie tot zes in het nest liggen. Dat heeft tot gevolg, dat de jongen later een verschil in leeftijd zullen hebben, en als het jong, welks ei het eerst bebroed werd, vlug is, zijn de andere nog hulpbehoevend. Voor nestblijvers is dit niet zo erg, daar ze veilig in de hoge horst wonen, maar voor nestvlieders zou dit noodlottig zijn. Daarom wachten de weidevogels en de meeuwen altijd tot hun legsel voltallig is, alvorens met broeden te beginnen. Alle eieren komen dan ongeveer gelijktijdig uit en de moedervogel kan al haar aandacht aan haar watervlugge kroost schenken en wordt niet gehinderd, doordat ze het laatstgelegde ei nog een paar dagen moet bebroeden.

De kokmeeuwen zijn het meestal, die in de herfst op de weide te vinden zijn of achter de ploeg aan zwermen en zich voeden met de wormen en larven, die uit de donkere, verse grond te voorschijn komen.

In de winter, als het voedsel schaars wordt, zoeken ze de steden op en zwerven hongerig langs de grachten, waar altijd wel iets van hun gading te vinden is, want de meeuwen zijn, evenals kraaien, echte alleseters. Vooral als het sneeuwt en vriest, hebben ze het hard te verduren. We kunnen ze dan een groot plezier doen, als we wat etensresten en broodkorsten voor hen uitstrooien. Het is verwonderlijk, hoe snel ze in de gaten hebben, of er ergens iets te halen valt. Eerst is het slechts een enkele kokmeeuw, die met een hese kreet naar omlaag glijdt en gulzig de stukken brood naar binnen schrokt, maar weldra leeft de straat van de meeuwen, die, elkaar najagend, over het kleinste korstje hevig kijven en niet rusten, voordat het in de krop van een van hen is verdwenen.

De meeuwen, die nu genoemd zijn, zijn slechts de meest voorkomende, maar er zijn nog wel andere soorten.

Het aardige dwergmeeuwtje bijvoorbeeld is nog kleiner dan de kokmeeuw en heeft (niet te verwarren met de laatste, wiens kop bruin is) een pikzwarte kop, terwijl ook het nekgedeelte zwart is.

De kleine mantelmeeuw, de drieteenmeeuw, de grote en de kleine burgemeester kun je ook een enkele maal tegenkomen. (Zoek ze maar eens op, in een van die makkelijke vogelboekjes met gekleurde plaatjes.)

De stormmeeuw, een zilver in het klein, verschijnt ook een enkele maal op de kust en het roetzwarte stormvogeltje, dat maar vijftien centimeter lang is, is er na een storm te zien, anders zwerft hij rond op de wijde zee.

Daarnaast zijn er nog vier meeuwensoorten, die parasiteren op wat hun familieleden vangen. Het zijn de grote jager, de middelste jager, de kleine jager en de kleinste jager. Donkerbruine dieren met sterk gebogen snavel en gekromde poten, die, als ze zien, dat bijvoorbeeld een kokmeeuw een vis gevangen heeft, er net zo lang achteraan jagen, tot deze van angst de reeds ingeslikte vis weer uitspuwt, die behendig door de jager wordt opgevangen. Hoewel dezeroofmeeuwen zeldzaam zijn, is het toch de moeite waard er op te letten als je eens aan zee komt.

P. D.

Kokmeeuwtjes. De bovenste zijn reeds in hun winterkleed, de onderste heeft de zomermuts nog op.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

De vorige keer," aldus meester Dierx in het namenkwartiertje, „heb ik beloofd, dat ik een paar moedernamen noemen zou. Wel, behalve Maayen kennen we ook Maaikes en verder Aagtjes, Agneessens (van Agnes), Grietjes en Grietjens, Magdaleens, Trynes en Trienekens, Truyen en Willemijns.

Daarnaast hebben we ook namen als Veraechtens, Vreven, Vergrietens, Vertruyen, Verjans, Verjutten, Vernaleken. Op het eerste gezicht zullen jullie deze namen wellicht niet kunnen thuisbrengen, maar als ik zeg, dat „ver" hier een verflauwing of verbastering is voor „vrouw", dan worden ze wel duidelijk. Veraechtens is dus: vrouw Aechtens (Aagtens) zoon; Vreven: vrouw Eva's zoon; Vergrietens: vrouw Grietens zoon; Vertruyen: vrouw Truyen zoon; Verjans, vrouw Jans' zoon; Verjutten: vrouw Jutten (Judith) zoon; Vernaleken: vrouwen Aleken (Aaltje) zoon.

ACHTERNAMEN

In het Fries kent men de v niet als beginletter. Vrouw is daar frou en in plaats van „ver" vindt men daar dan ook „fer": Ferhildema: zoon van frou (vrouw) Hilde.

Er bestaan ook enkele achternamen, welke zowel vadersnamen als moedersnamen kunnen zijn. Dat zijn bijvoorbeeld Aafjes, Betjes, Duyfjes, Elskens, Leentjes; Pietjes. Aafje, Betje, Duifje, Elske, Leentje, Pietje zijn vrouwennamen, maar het zijn stuk voor stuk ook verkleinvormen van gedeeltelijk verouderde mansnamen: Ave, Bette, Duif, Elso, Leen en Piet.

Ook de namen Wijfjes, Wijvekens kunnen zowel moedersnamen als vadersnamen zijn; de oude naam Wyf, Wive, Wiva is namelijk ook een mansnaam. Moyersoen, Moeyerson betekent niet anders dan moeders zoon.

Enkele moedersnamen bestaan louter uit een meisjesvoornaam. Een der meest bekende daarvan is Susan of Soesan, roepnaam voor Suzanna. Voorts kennen we ook Cathelijn, Henriëtte, Leysbeth en Naatje; deze laatste achternaam is afkomstig van een voornaam, welke op *na* eindigt, zoals An*na*, Wilhelmi*na*."

HARINGKAKEN

In het midden van de twaalfde eeuw werd er heel veel op haring gevist. Men gebruikte hiervoor speciale scheepjes, die tot de vijftiende eeuw in trek bleven en die men slabbaerts of slabbers noemde. Eerst bleef men vrij dicht bij onze eigen kusten vissen, maar van lieverlede zocht men betere visgronden op en in de dertiende eeuw laveerden de slabbers al aan de Engelse kusten, waar men betere haringsoorten ving. Als men een behoorlijk zootje had gevangen, ging men huistoe. Intussen was een gedeelte van de vis al gestikt, en wat gestikt was ging natuurlijk veel gauwer tot bederf over. Men had dus altijd min of meer een strop aan dat soort vissen. Dat vond Willem Beukelszoon, reder en schepen van Biervliet, ook, en daarom zocht hij hiervoor een oplossing. Zo vond hij het haringkaken uit of liever het kaakmesje, waarmee men, onmiddellijk na de vangst, de haring kaakte, dat wil zeggen: men stak de vis met het speciale mesje de keel af, liet hem uitbloeden en zoutte hem dadelijk. Zo werd de haring niet alleen duurzamer, maar ook lekkerder. Dat kaken veroorzaakte later allerlei moeilijkheden en gekibbel met onze zuiderburen, maar de Biervlieters trokken er zich geen sikkepit van aan en gingen rustig door met vissen en kaken. De Hollandse haring werd langzamerhand beroemd en gezocht, en reeds onder de regering van Karel de Vijfde was de haringvangst, vooral voor de Noord-Nederlanders, 'n echt goudmijntje geworden.

BAS EN BES

Hoewel ze tot nu toe aan Stekel, de directeur van het gesticht waaruit ze waren gevlucht, hadden weten te ontsnappen, moesten Bas en Bes toch steeds op hun hoede zijn. Ze bekeken de winkels in een oud stadje.

WAT EEN AARDIG OUD STADJE! HIER MOESTEN WE KUNNEN BLIJVEN! ALS STEKEL MAAR WEGBLEEF!
IK HEB NOG WAT GELD. ZOUDEN WE HIER GEEN TWEEDEHANDS BOEK KUNNEN VINDEN?
A. WILKER

DIT IS MOOI. „SCHATEILAND." PARDON, MIJNHEER!

TERWIJL BES HET BOEK PAKTE, STAPTE ZIJ OP IEMANDS VOET.

DE MAN STOOF WOEDEND OP.
AU! MIJN EKSTEROOG! KIJK UIT, UILSKUIKEN!
'T SPIJT ME ERG!

DAAR HEB IK WAT AAN! DIT ZAL JE LEREN, VOOR HET VERVOLG BETER UIT TE KIJKEN!
MISPUNT! DAT DIENDE NERGENS TOE!

MIJNHEER WILKER, DE BOEKHANDELAAR, KWAM HAASTIG UIT ZIJN WINKEL.
HÉ DAAR! IK WIL DIT BOEK HEBBEN. WAT KOST HET?

IK VERKOOP DIT BOEK AAN U NIET EN OOK GEEN ANDER. IK VERKOOP NIET AAN MISPUNTEN!

DOE NIET ZO DWAAS! IK WIL DIT BOEK KOPEN!
DIT IS MIJN ZAAK EN IK VERKOOP AAN WIE IK WIL! AAN U VERKOOP IK NIET! KOMT NAAR BINNEN, KINDEREN!

DE MAN KOKEND VAN WOEDE ACHTERLATEND, NAM DE BOEKHANDELAAR BAS EN BES MEE NAAR DE ACHTERKAMER.
GAAT ZITTEN EN DRINKT EEN KOPJE THEE. DIE KEREL WERKTE OP MIJN ZENUWEN.
HIJ WAS ERG GAUW AANGEBRAND!

HET IS WEL DOM VAN ME, KLANTEN WEG TE STUREN. DE ZAKEN GAAN SLECHT EN IK ZAL MIJN WINKEL MOETEN VERKOPEN.
WAT JAMMER! 'T IS ZO'N MOOI WINKELTJE!

TERWIJL BAS EN BES AAN WILKER HUN GESCHIEDENIS VERTELLEN, HOREN ZE IEMAND IN DE WINKEL EN BAS KIJKT IN DE DEUR.

HÉ DAAR? WAT MOET DAT? DIE KEREL IS WEER TERUG.

HIJ WIL DAT BOEK STELEN.

LEG DAT BOEK TERUG, DIEF!

OP HET VOLGENDE OGENBLIK.....
AI! JIJ KLEINE SCHOFT!

DE MAN VIEL TEGEN EEN HOGE STELLAGE AAN.
DAT ZAL JE LEREN, JE HANDEN VAN DE BOEKEN AF TE HOUDEN.

TERWIJL DE STELLAGE KANTELDE.....

WAT IS HIER AAN DE HAND, MIJNHEER WILKER? MAAKT IEMAND HET U LASTIG IN UW WINKEL?

DIE MAN HEEFT EEN POGING TOT DIEFSTAL GEDAAN, AGENT.

GA MAAR EENS MEE NAAR HET BUREAU, VRIENDJE!

IK VRAAG ME AF, WAAROM HIJ ZO OP DAT BOEK GEBRAND WAS.

LIEVE HEMEL! EEN EERSTE UITGAVE VAN GULLIVER'S REIZEN!

EEN HEEL ZELDZAAM BOEK! 'T IS EEN KLEIN FORTUIN WAARD.
DAT IS FIJN, MIJNHEER WILKER. NU HOEFT U UW ZAAK NIET TE VERKOPEN!

EN TOEN BAS EN BES DE VOLGENDE DAG VERDER TROKKEN, WAREN ZE BELAST EN BELADEN MET GESCHENKEN VAN DE OUDE BOEKHANDELAAR.

IK BEN BLIJ, DAT MIJNHEER WILKER DAT BOEK AAN EEN RIJKE VERZAMELAAR HEEFT KUNNEN VERKOPEN.
JA! HET IS EEN AARDIGE MAN EN HIJ IS HEEL VRIENDELIJK VOOR ONS GEWEEST. EN TE DENKEN, DAT DIT ALLES NOOIT GEBEURD ZOU ZIJN, ALS IK NIET OP DE TENEN VAN DIE NARE KEREL HAD GESTAPT!

DE KOOPMAN VAN VENETIE

NAAR HET BEROEMDE TONEELSPEL VAN SHAKESPEARE

Antonio was niet in staat geweest aan Shylock op de vastgestelde dag de drieduizend dukaten terug te betalen, die hij voor zijn vriend Bassanio geleend had. Thans eiste Shylock een pond van Antonio's vlees, de boete, waarin Antonio had toegestemd, hoewel hij de overeenkomst destijds als een grap beschouwd had. Toen Portia van Antonio's netelige toestand hoorde, stuurde ze Bassanio naar de rechtbank van Venetië om Shylock meer dan drieduizend dukaten aan te bieden. Portia was rijk en ze wilde de beste vriend van haar echtgenoot gaarne helpen.

9 Bassanio bood Shylock zesduizend dukaten, maar de geldschieter antwoordde: „Als elk van de zesduizend dukaten in zessen gedeeld was en elk deel was weer een volledige dukaat, dan nog zou ik op de overeenkomst blijven staan." En tot de doge, die als rechter optrad, zei hij: „Het pond vlees, dat ik van hem vraag, is duur genoeg gekocht. Het hoort mij toe en als u het mij niet toekent, veracht u de wetten van Venetië."

10 Ieder stond versteld over zoveel wreedheid, want men wist, dat waar Shylock ook een pond vlees uit Antonio's lichaam snijden zou, het diens dood moest betekenen. De doge merkte toen op, dat hij een beroemd rechtskundige uit Padua, Bellario, had uitgenodigd om zijn mening over het vreemde geval te zeggen. Een vriend van Antonio trad daarop binnen met de mededeling, dat er een boodschapper van Bellario buiten stond te wachten.

11 De binnentredenden bleken Portia te zijn, die zich vermomd had als advocaat, en Nerissa, die er uitzag als een klerk. Portia had wel vermoed, dat Shylock in zijn dorst naar wraak de zesduizend dukaten zou weigeren, en nadat zij de raad van Bellario, die een oom van haar was, had ingewonnen, besloot zij als verdediger van Antonio op te treden. De doge verwelkomde de „jongeman", die, naar hij dacht, hem door Bellario was gezonden.

12 Portia zei tot Shylock: „Het rechtsgeding, dat ge begonnen zijt, is wel heel eigenaardig; u hebt er natuurlijk wel voor gezorgd, dat de Venetiaanse wet u niets ten laste kan leggen!" Dan vroeg ze aan Antonio: „Erkent u de overeenkomst?" „Inderdaad," was het antwoord. „Dan zal de geldschieter genade moeten laten gelden," zei Portia. Maar ogenblikkelijk stoof Shylock op en riep: „Genade? Genade? Waarom? Zeg me dat eens!"

STROOIAVOND

Het was enkele dagen voor de verjaardag van Sinterklaas. Buiten blies een koude wind door de takken van de kale bomen. De meeste mensen bleven in hun huizen en schoven hun stoelen dicht bij de kachel om zich te verwarmen.

Die avond werd het vroeg donker buiten, maar omdat het nog geen kinderbedtijd was, klonken er overal door de schoorsteen liedjes voor Sinterklaas en zijn knecht.

„O Sint Nicolaas, o Sint Nicolaás,
Kom binnen met je knecht...."

Zou Sinterklaas het horen?

Die goede oude Sint reed op z'n schimmel door de stille, koude nacht en de trouwe knecht Pieterbaas vergezelde zijn meester op die tocht.

Piet droeg een grote zak strooigoed, pepernoten, fondantjes en flikjes!

„'t Is donkerrr, Sinterklaas, waarom helpen de maan en de sterren ons vandaag niet een beetje? Oei.... oei, strakjes kan uw paardje de weg nog niet vinden op zijn moeilijke tocht over de daken. Oei.... Sinterklaas, Pieterbaas moet er niet aan denken!"

„Ja, Piet," lachte Sinterklaas, „dat is waar, je moet er liever niet aan denken. En wil jij zo graag de maan en de sterren zien? Wel, kijk dan eens boven je hoofd!" En warempel, van achter een donkere wolk kwam het lachende gezicht van de maan gegluurd, die guitig knipoogde tegen de verbaasde Piet. En eensklaps twinkelden overal gouden sterretjes.

„Heb je nu je zin, Piet?" vroeg Sinterklaas.

„Ja, Sinterklaas, nu is het al veel gezelligerrr buiten, alleen moest het niet zo koud zijn, want oei, mijn handen, mijn handen," jammerde Piet, „ze zijn helemaal stijf van de kou!"

„Nog even volhouden, we zijn nu gauw in de stad, dan kun je aan het werk komen. Ik wil wedden dat je dan niet meer aan koude handen denkt," troostte Sinterklaas! Piet stapte nu weer zwijgend naast de schimmel voort. De hoeven van het paardje kletterden op de straatstenen, trippel trappel trippeltrap....

Piet werd er vrolijk van, zó vrolijk dat hij een liedje begon te zingen dat hij van de kinderen geleerd had.

„Hoor ik daar geen
paardevoetjes,
Trippel trappel, o zo zoetjes.
Hoor ik daar geen trippeltrap
Paardevoetjes op het dak...."

„Mooi.... mooi," prees Sint Nicolaas toen het liedje uit was; „ik wist niet dat jij zo goed zingen kon, Piet. Maar let eens op, staan daar niet de eerste huizen?"

„Ja...." juichte Piet, „we zijn al in de stad, hoera!"

Piet sprong achter Sinterklaas op de schimmel en.... hopla, met één grote sprong stond het paard boven op een dak. Heel behoedzaam liep het over de pannen naar de schoorsteen toe. Piet gleed nu voorzichtig met zijn zware vracht van de rug van 't paard en gluurde door de schoorsteen. Hij keek en keek.... Sinterklaas kon altijd aan Piet's gezicht zien of hij boos was of niet. En dit keer was Piet blij, hij lachte zelfs.

„Wat zie je, Piet?" vroeg de Sint nieuwsgierig.

„O, Sinterklaas, ik zie twee brave kinderen rond de schoorsteen zitten, en ze zingen zo mooi, hoorrr maaarrr!

„Sinterklaas komt over de brug,
Met zijn zakje op zijn rug,
Met een stafje in de hand.
Zo komt Sinterklaasje in 't land.."

Sinterklaas knikte met zijn hoofd en zei: „Ja, zingen kunnen ze wel, maar zijn ze wel altijd lief en gehoorzaam, Piet?"

„Let u maar eens op, Sinterklaas, daarrr komt de moederrr van die kindjes de kamerrr binnen!" Sinterklaas boog zich helemaal voorover om in de schoorsteen te kunnen kijken, en wat gebeurde daar beneden in de huiskamer? De moeder van die kinderen zei: „Ziezo, nu hebben jullie voor vanavond genoeg gezongen. Drinken jullie je beker melk maar op, dan kan ik jullie naar je bedje brengen!"

De kinderen liepen direct naar de tafel om hun glas melk op te drinken.

„Ziet u wel," fluisterde Piet, „ziet u wel, Sinterklaas, dat ze gehoorzaam zijn?"

Sinterklaas knikte en wees op de zak. Piet nam er een volle hand uit en.... rommeldebom, rolde al dat lekkers door de schoorsteen naar beneden. De kindertjes dansten en sprongen van blijdschap in het rond, en riepen „dank u wel, Sinterklaasje, en dank u wel, Pieterbaasje", en ondertussen grabbelden en grabbelden ze maar.

„Nu moeten we weer verder, Piet," zei Sinterklaas! Piet zuchtte, o, hij wilde zo graag nog wat blijven kijken, maar dat ging niet, want anders kwamen ze niet op tijd klaar en er zaten nog zoveel kinderen op hun komst te wachten.

Hopla, het schimmeltje sprong met gemak op het volgende dak. Daar gebeurde weer hetzelfde, alleen.... dit keer keek Piet niet zo vrolijk. Zijn gezicht stond boos, héél boos zelfs!

„Meester," bromde Piet, „hierrr woont Jantje van Buren. U weet wel, dat jongetje waar ik u laatst van vertelde. Dat Jantje, dat altijd zo ondeugend is en dat de dieren plaagt. Gisteren gooide hij de hond van de slagerrr met een steen en op school maakte hij ruzie met enkele jongens. O, het is zo'n ondeugd, die Jan!"

En treurig schudde Piet met zijn hoofd. „Kijk, nu zit dé stouterd nog steeds met zijn avondboterham, ziet u dat, meesterrr?"

Ja, Sinterklaas zag het ook, met een pruilmondje zat Jan aan tafel, zonder één hap te eten. Verdrietig nam Sinterklaas zijn boek en schreef daarin de naam van Jantje van Buren.

„Laat je zak maar dicht, Piet," zei de Sint. „Vooruit, schimmeltje, maar weer verder!" De volgende schoorsteen zat vol roet, zodat Piet er niet doorheen kon kijken. „Sinterklaas, ik kan niets zien," zei Piet wanhopig, „en ik weet toch zekerrr, dat hierrr ook een kindje woont!"

„Ja, Anneke Ketelaars woont hier, en zij is al héél lang ziek, staat er in mijn boek," antwoordde de grijze bisschop. „Hier, Piet, por er maar eens met m'n staf doorheen!"

„Uw mooie gouden staf, meesterrr?" vroeg Piet ongelovig.

„Wel ja, waarom niet," lachte Sint Nicolaas, „die maken we vanavond wel weer schoon, dat is zo erg niet!"

Piet stak en porde tot hij een kijkgaatje kreeg. „Och, Sinterklaas," riep hij teleurgesteld, „Anneke slaapt al. Ze ligt in haarrr bedje in het kamertje hierrr beneden!"

„Dat is jammer, Piet," antwoordde de goede Sint, „maar strooi toch maar wat, dan vindt ze dat morgenvroeg wel, en dan is ze evengoed blij!"

Piet nam twee handen vol snoepgoed, deed het in een zakje en liet het voorzichtig naar beneden glijden. Wat zou Anneke de volgende dag gelukkig zijn!

Zo werkten Sint Nicolaas en Piet de hele avond door, en de schimmel bracht beiden overal waar ze wezen moesten. Het was laat, wel middernacht, voordat ze alle kinderen een bezoek gebracht hadden. En het was nóg veel later toen Sinterklaas en zijn knecht eindelijk in het hotel aankwamen waar zij logeerden.

Het paardje werd op de warme stal gezet en kreeg een extra-portie haver.

Sinterklaas en Piet dronken een kop warme koffie en gingen rusten tot de volgende dag.

Marja Corel

De kleine knutselaar

B

A1 A

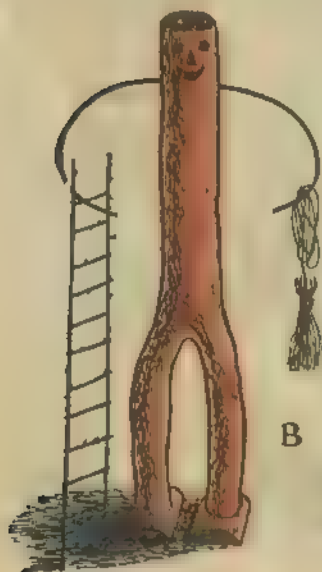
Wij maken een klepper

Met eenvoudige middelen kunnen wij een grappig stukje speelgoed maken.

Teken de figuur op een stevig stuk papier over en leg de strook met hand, A, precies op A¹, na deze eerst stevig gemaakt te hebben met een dun latje er tussen. Het zwarte gedeelte van A en A¹ geeft aan tot hoever je de stroken moet vastplakken. Boven aan dat latje, dus achter de hand, doen wij een klein stukje hard hout (B). Stevig plakken, zodat het niet loslaat.

Bewegen wij de figuur heen en weer, dan slaat het mannetje zich tegen zijn eigen mond en maakt tevens een kletterend geluid.

Het succes is dubbel wanneer je tweemaal zo'n figuur maakt en die tegen elkaar plakt. Dan zie je en hoor je alles dubbel.

B

A

EEN VLIER-MANNETJE

De takken van een vlierstruik hebben een heel zacht merg. Het is dus zaak, als je zo'n vliertak hebt kunnen bemachtigen, om dat merg er zo voorzichtig mogelijk uit te halen. Dit gaat nog het best wanneer je het hout zelf voorzichtig rond het merg wegsnijdt.

Dat merg verdeel je dan in kleinere en grotere mootjes en met die verschillende mootjes maken we ons mannetje.

We geven jullie twee modellen.

A is helemaal met draad geregen, zodat we die pop later kunnen bewegen als een hangpop. De mootjes snij je hier en daar wat bij.

B moet een schoorsteenveger voorstellen. Voor de armen en de ladder neem je een paar dunne dennetakjes. Voor het bezempje neem je een draad katoen of wol en wat ragfijne takjes, die je bundelt. De voeten kun je ook van merg maken of van een gekloven stokje. Dit is wat steviger voor het staan.

DE GEFOPTE DIEF

De schatten van de grote kalief waren beter bewaakt dan de sluwe dief wel dacht. Hij had het plan opgevat om een van de kostbaarste vazen van de kalief te gappen, maar dat zat hem niet mee. Want opeens veranderde een grote rode kruik, die naast de vaas stond, in een sterke paleiswachter, die de dief in zijn kraag greep en hem in de gevangenis wierp.

Hoe dat kan?

Breng de plaat over op een stevig karton en knip dan uit volgens de buitenste lijnen. Maak dan langs de stippellijnen AA, BB en CC een insnijding of gleuf en knip de beide witte vlakken opzij van de kruik weg.

Steek nu de kop van de onderste figuur van achteren in de gleuf AA en steek de grijze lip door BB en voorlangs door gleuf CC. Zie model achteraanzicht.

Wanneer je nu dit stuk met behulp van die grijze lip op en neer trekt, zul je de kruik telkens zien veranderen in een grimmig lachende wachter, die niet voor de poes is.

WIE PUZZELT ER MEE?

WIE VINDT DE WEG NAAR DE SINT?

Vier Zwarte Pieten willen naar de Sint toe, hun grote baas, maar er is er maar één, die de weg kan vinden. Wie van deze vier is dat en welke weg volgt hij? Zoek maar goed.

RAADSELS

1 Er staat iets te branden
Vlak achter een huis.
Maar 't huis wordt er toch niet
In brand door gestoken.
Het geeft ook geen vlam
En ge ziet het niet roken,
Maar staat het fel
Dag en nacht in de brand,
Pas op dat g' er nimmer
Aan raakt met uw hand.

2 Het is een vaatje klein en rond,
Maar zonder hoepels, zonder boom;
En wat het inhoudt is gezond,
Zo kost'lijk als de beste room;
Wanneer het zich vanzelf ontsluit,
Dan komt er een lief beestje uit;
Doch breekt ge 't, 't is een knappe man,
Die 't vaatje weerom maken kan.

3 Om hetgeen ik bén te wezen,
Moet ik verbergen wat ik ben;
Want zodra het u mocht gelukken
Mij mijn masker af te rukken
Hou ik op te zijn wat ik ben.

KABOUTERPUZZLE

Van links naar rechts:

1. Leidster van welpen
6. Kromme zuidvruchten
8. Griezelig
9. Onderricht
11. Bijwoord
12. Bes
13. Opborrelen 14. Gewicht

Van boven naar beneden:

1. Naam van een bekend voetballer
2. Randen
3. Een vreemde taal
4. Muzieknoot
5. Heester met veel bessen
7. Ontkenning 10. Muzieknoot
13. Afkorting van wetsontwerp

OPLOSSINGEN van de PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

Spreekwoordenraadsel

GESTOLEN GOED GEDIJT NIET

Dit is een spreekwoord, dat er op wijst, hoe iemand, die zich op onrechtvaardige wijze verrijkt, tenslotte toch niet het geluk kan vinden in het op die wijze verkregen goed. Zijn bezit schenkt geen ware vreugde, maar alleen onrust en wroeging. Hij heeft geen reden om tevreden te zijn over wat hij verzameld heeft, want het is niet iets waarvoor hij gewerkt heeft en dat hem rechtmatig toekomt. Gestolen goed brengt alleen schande en vergalt het leven van hem of haar, die dit goed bezit en behoudt. Het blijft een bron van bitterheid en de vruchten, die het voortbrengt, smaken wrang, omdat ze nooit tot volle rijpheid kunnen komen. Er blijft een bijsmaak aanzitten.

TRAP-PUZZLE

A
L A
L A P
P L A N
P L A N T
P L A T E N
P L A N E E T
P A L E T T E N
P L E T T E N
P E T T E N
E T T E N
T E E N
E E N
E N
E

LETTERGREEP-PUZZLE

AS
VEN - STER - BANK
AS-STER - BRIEF-PORT
BANK - BRIEF - JE
PORT

KRUISWOORD-PUZZLE

```
        B
  L A A R S
  O   R   A
T O M B O L A
  D   A   O
  S P A A N
      R
```

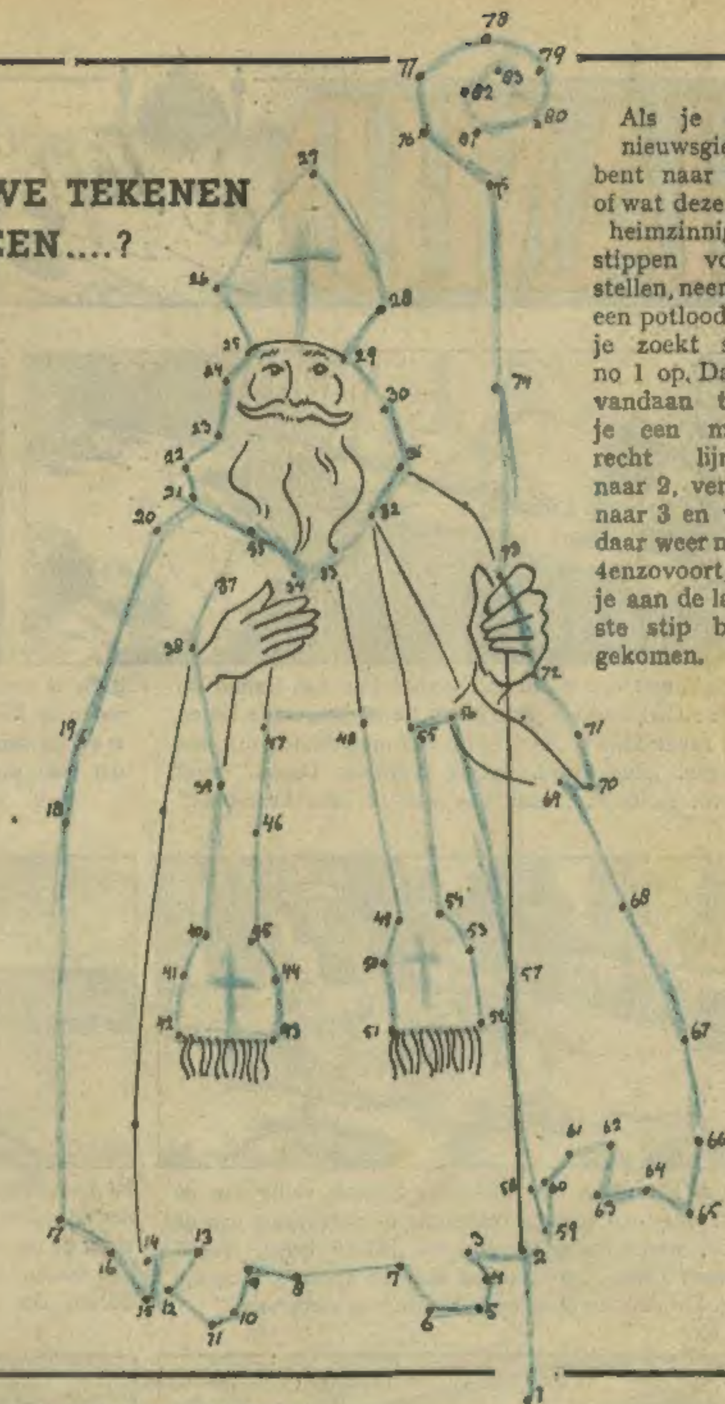
LETTER-PUZZLE

Olifant	Nap	Maag
Tand	Poppen	Gieter
Den	Nagel	Ramen
Naald	Ladder	Negens
Doorn	Riem	

RAADSELS

1. Beeldhouwers 2. een zeef

WE TEKENEN EEN....?

Als je erg nieuwsgierig bent naar wie of wat deze geheimzinnige stippen voorstellen, neem je een potlood en je zoekt stip no 1 op. Daarvandaan trek je een mooi recht lijntje naar 2, verder naar 3 en van daar weer naar 4 en zo voort, tot je aan de laatste stip bent gekomen.

SPREEKWOORDEN-REBUS

48-PUZZLE

In onderstaande zinnetjes zitten tien getallen verborgen, die opgeteld achtenveertig als som geven. Kunnen jullie die getallen vinden?

Ik heb het zelf gezien, zei een der kinderen, die op de tuinbank zaten. Weet u hoe? Joke en ik kwamen net uit onze school en die dwaze venter sloeg geen acht op het drukke verkeer. Zo kwam hij onder die auto. Vlak bij de rode gevel flitste een licht op en iedereen kwam toegelopen.

HAMID de dappere SJEIK

7 Eindelijk, met een zucht van verlichting, kan Hamid op de smalle richel kruipen. Dan gespt hij de parachute los en over het ravijn kijkend ziet hij bij een uitgedoofd vuur een man liggen. „Inderdaad, dat is professor Dixon," zegt Hamid tot zichzelf; „maar hoe kan ik hem bereiken?"

8 Er is maar één manier, maar die houdt een ontzettend risico in. Maar Hamid beseft, dat de man er slecht aan toe is en hij aarzelt dan ook niet lang. Zo goed en zo kwaad als dat gaat neemt hij een korte aanloop langs de richel en waagt dan de sprong over het ravijn.

9 Weer is het geluk met hem; hij belandt veilig aan de overkant en is dan spoedig bezig met de verzorging van de professor, wiens been gewond is. „Maak haast, sjeik," waarschuwt Dixon, „we moeten hier zo spoedig mogelijk weg. De vulkaan staat op het punt van uitbarsten."

10 De professor vertelt nu, hoe hij bij het onderzoeken van het eiland een ongeval heeft opgelopen. Hamid is genoodzaakt de gewonde man op zijn rug te nemen; over de hobbelige bodem is dat een heel karwei, en het lijkt eeuwen te duren, eer ze eindelijk het watervliegtuig zien liggen.

11 Hamid is niet gerust over de vulkaan. Heel de lange tocht heeft hij zichzelf voortdurend tot spoed aangezet. Want als de vulkaan tot uitbarsting kwam vóór ze van het eiland weg waren, dan zouden ze ten dode zijn opgeschreven. Maar gelukkig, het vliegtuig is startklaar.

12 Terwijl ze naar het vasteland terugvliegen, horen ze opeens achter zich een oorverdovend geloei. „Kijk," roept Dixon uit, „de vulkaan werkt! We zijn op het nippertje aan een afschuwelijke dood ontsnapt. Sjeik, ik kan u niet dankbaar genoeg zijn voor mijn redding!"

